

WYROK Z DNIA 29 LIPCA 2008 R
WA 27/08

Do zastosowania nadzwyczajnego złagodzenia kary na podstawie art. 60 § 1 k.k. lub art. 60 § 2 pkt 1 i 2 k.k. nie wystarcza, że sprawca jest młodociany lub że pokrzywdzony pojednał się ze sprawcą, albo że ten naprawił szkodę wyrządzoną przestępstwem. Może ono bowiem nastąpić dopiero, gdy przemawia za nim ocena całokształtu okoliczności przedmiotowo – podmiotowych ustalonych w sprawie, w powiązaniu z pozostałymi okolicznościami wskazanymi w wymienionych przepisach.

Przewodniczący: sędzia SN A. Kapłon.

Sędziowie SN: A. Tomczyk, W. Maciak (sprawozdawca).

Prokurator Naczelnej Prokuratury Wojskowej: płk J. Balcerak.

Sąd Najwyższy, w sprawie szer. rez. Artura K., szer. rez. Łukasza K., szer. rez. Marka C., oskarżonych o popełnienie przestępstw określonych w art. 338 § 2 k.k. i art. 280 § 2 k.k., po rozpoznaniu w Izbie Wojskowej na rozprawie w dniu 29 lipca 2008 r., apelacji wniesionych przez obrońców oskarżonych od wyroku Wojskowego Sądu Okręgowego w W. z dnia 24 kwietnia 2008 r.,

u t r z y m a ł w mocy zaskarżony wyrok (...).

U Z A S A D N I E N I E

Wyrokiem Wojskowego Sądu Okręgowego w W. z dnia 24 kwietnia 2008 r., szer. rez. Artur K., szer. rez. Łukasz K. i szer. rez. Marek C. uznani

zostali za winnych tego, że „w dniu 12 stycznia 2007 r. około godz. 19⁴⁵ samowolnie oddalili się z terenu macierzystej JW. (...) w M. i bezprawnie poza nią pozostawali przez okres krótszy niż 14 dni, tj. do dnia 17 stycznia 2007 r. do godz. 10³⁰, kiedy to zostali zatrzymani w S. przez funkcjonariuszy z Komendy Powiatowej w S.”, tj. popełnienia przestępstwa określonego w art. 338 § 2 k.k.

Ponadto wyrokiem tym, każdy z wymienionych uznany został za winnego popełnienia przestępstwa określonego w art. 280 § 2 k.k., polegającego na tym, że w dniu 15 stycznia 2008 r. około godz. 22¹⁰ w S., działając wspólnie i w porozumieniu, używając przemocy wobec Grzegorza Z. w ten sposób, że po przewróceniu go na ziemię, kopali go po całym ciele, w wyniku czego Grzegorz Z. doznał obrażeń ciała w postaci stłuczenia głowy z raną tłuczoną, a także potłuczenia ogólnego, zwłaszcza klatki piersiowej, pleców i brzucha, a następnie po włożeniu przez szer. rez. Łukasza K. pokrzywdzonemu noża do ust i grożąc jego użyciem, dokonali zaboru telefonu komórkowego marki Sony CMDJ-5m o wartości 80 zł, paczki papierosów marki LM o wartości 5,85 zł, puszki piwa marki „Złoty Kur” wartości 2 zł oraz pieniędzy w kwocie nie mniejszej niż 80 zł, tj. mienia o łącznej wartości 167,85 zł. na szkodę pokrzywdzonego Grzegorza Z.

Za pierwszy z tych czynów - przestępstwo z art. 338 § 2 k.k. – każdy z oskarżonych skazany został na karę miesiąca pozbawienia wolności, natomiast za zbrodnię z art. 280 § 2 k.k. wszystkim oskarżonym wymierzono kary po 3 lata pozbawienia wolności.

Jako karę łączną Wojskowy Sąd Okręgowy w W. wobec oskarżonych szer. rez. Artura K., szer. rez. Łukasza K. i szer. rez. Marka C., orzekł w miejsce kar jednostkowych – po 3 lata pozbawienia wolności.

Apelacje od tego orzeczenia wnieśli obrońcy wszystkich oskarżonych i w zasadzie dotyczyły one niewspółmiernej surowości wymierzonych oskarżonym wyrokiem kar, wynikającej z niezastosowania przez Sąd pierw-

szej instancji, wobec każdego z oskarżonych, nadzwyczajnego złagodzenia kary.

I tak, obrońca szer. rez. Artura K., zarzucając zaskarżonemu orzeczeniu:

„1. naruszenie przepisów postępowania poprzez nierozważenie przez sąd wszystkich okoliczności przemawiających na korzyść oskarżonego szer. Artura K.,

2. naruszenie przepisów postępowania, poprzez brak zastosowania instytucji indywidualizacji odpowiedzialności karnej osób współdziałających w przestępstwie w zakresie uwzględnienia okoliczności osobistych przy wymiarze kary (niezastosowanie art. 55 k.k.),

3. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę rozstrzygnięcia, a polegający na przyjęciu, iż jedyną okolicznością łagodzącą przemawiającą na korzyść oskarżonego szer. Artura K. było spontaniczne przyznanie się do popełnienia zarzucanych mu czynów jak i fakt szczerzej skruchy, popartej zawartą w toku postępowania mediacyjnego ugodą z pokrzywdzonym”,

wniósł o „zmianę zaskarżonego wyroku poprzez przyjęcie instytucji nadzwyczajnego złagodzenia kary i wymierzenie oskarżonemu kary o charakterze wolnościowym, ewentualnie – uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania”.

Obrońca szer. rez. Łukasza K., zarzucając zaskarżonemu wyrokowi:

„- błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, który miał wpływ na jego treść, polegający na oczywiście niezasadnym ustaleniu, iż nie zachodzi szczególnie uzasadniony wypadek przemawiający za potrzebą zastosowania w oparciu o treść art. 60 § 2 k.k. nadzwyczajnego złagodzenia kary, w szczególności w sytuacji gdy nastąpiło pojednanie pomiędzy oskarżonym a pokrzywdzonym przewidziane w pkt 1 wskazanego wyżej przepisu,

- rażąco niewspółmierność orzeczonej kary, wyrażającą się w orzeczeniu rażąco surowej kary jednostkowej pozbawienia wolności za przestępstwo z art. 280 § 2 k.k. bez zastosowania instytucji nadzwyczajnego złagodzenia kary co skutkowało orzeczeniem rażąco surowej kary łącznej pozbawienia wolności i niemożliwością warunkowego zawieszenia wykonania tak orzeczonej kary”, wniósł „o zmianę zaskarżonego wyroku przez wymierzenie oskarżonemu znacznie łagodniejszej kary pozbawienia wolności za czyn z art. 280 § 2 k.k., a więc kary z zastosowaniem instytucji nadzwyczajnego złagodzenia w oparciu o przepis art. 60 § 2 k.k., w wysokości umożliwiającej warunkowe zawieszenie jej wykonania oraz w rezultacie łagodniejszej kary łącznej pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania”.

Natomiast obrońca szer. rez. Marka C., zarzucając temu wyrokowi:

„ 1. obrazę prawa karnego materialnego, tj. art. 60 § 2 k.k. wyrażającą się w braku zastosowania w stosunku do oskarżonego Marka C. dobrodziejstwa nadzwyczajnego złagodzenia kary, co do kary za czyn II aktu oskarżenia w sytuacji kiedy pokrzywdzony pojednał się z nim, a także z innymi współoskarżonymi, szkoda wyrządzona przestępstwem została w całości naprawiona, krzywda wyrządzona pokrzywdzonemu została w pełni zaspokojona; kiedy oskarżony nie utrudniał postępowania, a wręcz przyczynił się do wyjaśnienia wszystkich okoliczności faktycznych zdarzenia istotnych dla rozstrzygnięcia oraz kiedy tenże oskarżony reprezentował w toku procesu postawę właściwej negatywnej oceny swojego postępowania co do czynów objętych aktem oskarżenia,

2. rażąco niewspółmierność kary pozbawienia wolności, orzeczonej w stosunku do oskarżonego Marka C., zarówno w przypadku kary jednostkowej za czyn opisany w pkt. 2 aktu oskarżenia oraz co do kary łącznej pozbawienia wolności – w rozmiarze 3 lat pozbawienia wolności – bez ich istotnego złagodzenia stosownie do zasad określonych w art. 60 § 6 pkt 1 k.k.,

przy zastosowaniu instytucji nadzwyczajnego złagodzenia kary, w rozumieniu art. 60 § 2 pkt 1 k.k.”, wniósł „o zmianę zaskarżonego wyroku przez wymierzenie oskarżonemu – szer. rez. Markowi C. za czyn 2 aktu oskarżenia kary jednego roku pozbawienia wolności, po zastosowaniu złagodzenia kary w oparciu o art. 60 § 2 ust. 1 k.k. w zw. z art. 60 § 6 ust. 1 k.k., a następnie wymierzenie mu na podstawie art. 85 k.k. i art. 86 § 6 k.k. kary łącznej pozbawienia wolności w rozmiarze 1 roku”.

W tym stanie sprawy Sąd Najwyższy, orzekając jako instancja apelacyjna zważył, co następuje.

Apelacje obrońców wszystkich trzech nieprawomocnie skazanych w rozpoznawanej sprawie nie są zasadne i nie zasługują na uwzględnienie.

Oceniając bowiem całokształt materiału dowodowego w przedmiotowej sprawie, nie można się zgodzić z podniesionymi w apelacjach przez poszczególnych obrońców zarzutami, że Sąd pierwszej instancji w zaskarżonym wyroku nie rozważył wszystkich okoliczności przemawiających na korzyść oskarżonych, czym dopuścił się błędu w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, a polegającego na oczywiście niezasadnym, zdaniem skarżących, ustaleniu, iż nie zachodzi szczególnie uzasadniony wypadek przemawiający za potrzebą zastosowania, w oparciu o art. 60 § 2 k.k., nadzwyczajnego złagodzenia kary, co w efekcie doprowadziło do wymierzenia oskarżonemu rażąco surowych kar za przestępstwo z art. 280 § 2 k.k.

W sytuacji zaś, gdy art. 60 § 1 i 2 k.k. daje sądowi możliwość, a nie nakłada nań obowiązku, w wypadkach tam wymienionych stosowania wobec sprawcy przestępstwa nadzwyczajnego złagodzenia kary, w ocenie Sądu Najwyższego, zupełnym nieporozumieniem jest zarzut obrazy prawa karnego materialnego, tj. art. 60 § 2 k.k.

Wbrew twierdzeniom obrońców, w ocenie instancji odwoławczej, Sąd *meriti* w sposób szczegółowy przeanalizował wszystkie występujące w tej

sprawie okoliczności, a więc zarówno te przemawiające na korzyść oskarżonych, jak i ich obciążające, a stanowisko swoje w tym względzie drobiazgowo przedstawił w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku.

Zdaniem Sądu Najwyższego nie można przykładać nadmiernej wagi do takich elementów zachowania oskarżonych po popełnionym przestępstwie, jak pojednanie się z pokrzywdzonym czy naprawienie szkody wyrządzonej przypisanym czynem, a nie dostrzegać brutalnego charakteru, zaplanowanego wcześniej i dokonanego z niskich pobudek, pod wpływem alkoholu i przy użyciu niebezpiecznych przedmiotów - jak nóż i buty żołnierskie – rozboju na przypadkowym przechodniu.

Do zastosowania, wynikającej z treści art. 60 § 1 k.k. lub art. 60 § 2 pkt 1 i 2 k.k., możliwości nadzwyczajnego złagodzenia kary nie wystarcza jedynie to, że sprawcą jest młodociany lub to, że pokrzywdzony pojednał się ze sprawcą, albo ten naprawił szkodę wyrządzoną przestępstwem. Dopiero ocena całokształtu okoliczności przedmiotowo-podmiotowych ustalonych w sprawie w powiązaniu z wymienionymi wyżej okolicznościami, daje możliwość zastosowania instytucji przewidzianej w tych przepisach.

Takiej całościowej i trafnej, zdaniem instancji odwoławczej, oceny dokonał Sąd pierwszej instancji w zaskarżonym wyroku, uznając przy indywidualnej ocenie postawy każdego z oskarżonych w przypisanym im zdarzeniu, że żaden z nich nie zasługuje na zastosowanie dobrodziejstwa wynikającego z treści art. 60 § 1 i 2 k.k.

Jeśli się przy tym zważy, że każdemu z oskarżonych, za czyn z art. 280 § 2 k.k. wymierzona została kara w dolnej granicy jej ustawowego zagrożenia, to również podniesiony w apelacjach zarzut rażącej surowości wymierzonych oskarżonym kar, jawi się jako bezprzedmiotowy.

Z tych też względów Sąd Najwyższy orzekł jak na wstępie.